

ԱՐԻ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ Բ.Մ.Ը.Մ.
ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՃՐՋԱՆԻ

ARI

BULLETIN

De

L'UNION de CULTURE
PHYSIQUE et de SCOUT
ARMENIEN.

RAYON. ROUMANIE

Adr. Bulv. Carol 27

BUCAREST

Ursoieni

Յ. Գ. ԱՔԱՆԱՍԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ 60 ԼԵՑ

ՀԱՏԸ 5 ԼԵՑ

Թիի 4

ԴԵՑԵՄԲԵՐ 1924

ՌՈՒՄԱՆԱԶԱՅ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆՐ

Ամիս մը եւս, եւ Պուրեբի մէջ տեղի կ'ունենայ Ռումանայ Ողիմպիականը. կազմակերպուած Հ. Մ. Բ. Մ.ի Ռումանիոյ Շրջանային վարչութեան կողմէ:

Սոյն ողիմպիական խաղերը կազմակերպելով, մեծ յաւակնութիւններ չունի Շրջանային վարչութիւնը: Դիտե՛ք որ նախ, խոփը ք բառը իր նախաձեռնած մրցանակէն սը բնորոշելու համար, գիտե՛ք, նաեւ, որ նախաձեռնելի մրցանիւք չպիտի բլլան՝ գոնէ այս տարի՝ մրցումներուն արդիւնքը:

Բայց վստահ ե՛միս կողմէ, քե՛ս որքան ալ «ողիմպիական» բառը շատ վեր բլլայ իր համես ուժերէն եւ որքան օտարներուն նախանձը գրգռող մրցանիւք չեանի իր մարզիկները, սոյն ողիմպիական խաղերը կուզան քուական մը բանալու Ռումանիոյ հայ երիտասարդութեան կեանքին մէջ: Թուական մը, այս՛, նախ որովհետեւ առաջին փորձն է որ կ'ըլլայ Ռումանայ կեանքին մէջ՝ միակ երգի մը շուրջը համախմբելու այս գաղութին բոլոր կենսունակ ուժերը, այսինքն անոնք որ կը հաւատան քե՛ս մէջի եւ հոգիի դաստիարակութեան առընթեր մարմնի դաստիարակութիւնն ալ իր դերը ունի, եւ քե՛ս նոյնիսկ առանց մարմինը առողջ պահելու կարելի չէ մտաւոր եւ բարոյական արժեք սպասել մէկէ մը:

Թուական մը նաեւ անոր համար որ այդ օրը գաղութն ալ պիտի գիտնայ քե՛ս իր ծոցին մէջ քե՛ս առնող երիտասարդութիւն մը կայ, որ արհարաններու սպաննող կեանքը կ'արհամարհէ, եւ իր պարսպոյ ժամերը կու տայ իր մարմինը, եւ անոր հետ իր միտքն ու հոգին առողջ պահելու համար: Տեսա՛կ մը հրապարակային բնութիւն է այն օրուան մեր մարզիկներուն նիզը: Ու գիտե՛ք որ, որքան ալ դեռ սկզբնական քայլը բլլայ պտուղը այդ նիզին, մեր մարզիկները պիտի կարենան անպայմանաւ քե՛ս առաջին քայլը առած եւ արդէն, ու պիտի կարենան աւելի կորով ցուցնել վաղը:

Ու բող Ռումանահայ այս առաջին ողիմպիականը խթան մը բլլայ բոլորին համար: Նախ մեզի՛ նախաձեռնողներու, որովհետեւ քերները տեսնել, քայց եւ ոգեւորուելի դրական արդիւնքով՝ մեծագոյն գրաւականն են յառաջիկայ աւելի ներուժ, աւելի խանդավառ գործունեութեան մը համար: Խթան մը նաեւ մեր ծնողներուն համար, որովհետեւ պիտի տեսնեն անոնք քե՛ս ի գուր չեն անցած իրենց տղոց առաջին նիզերը, եւ պիտի ուզեն իրենց համակրութեան, քաջալերանքի բաժինը ընկերացնել Հ. Մ. Բ. Մ.ի աւերն մէկ քայլին:

I "ARI", Tip. Cartea Românească

Բայց խթան մը մանաւանդ մեր մարզիկներուն համար՝ ուելի հոանդ քալելու յառաջիկայ տարուան մէջ. ողիմպիականները նպատակներ չեն, այլ առիթներ տեսնելու, ստուգելու նամբան գոր մարդ կտրած է հասնելու համար նպատակին. ու ինչ որ ալ բլլայ իրենց տահած մրցանիւք այս առաջին մրցահանգիսին մէջ՝ մեր մարզիկները այդ օրը ուլս մը ընելու են գլել անցնելու յաջող տարուան բոլոր արդիւնքները:

Այս գզացումներով է որ մենք կը սպասենք մրցահանգիսի օրուան: Դեպքերը բրին որ Հ. Մ. Բ. Մ. ք գրկուի իր տարեկան ողիմպիականները սարբելու հնարաւորութենէն: Մեկ բջիջը մեր մայր—միութեան, մենք մեր համես փորձը կ'ընենք մեր տրջանին մէջ, հաւատալով քե՛ս պիտի գայ երջանիկ օրը երբ Հ. Մ. Բ. Մ. ք պիտի ամրապնդէ իր խոտակուած քեւերը, ու իր բարերար գործը պիտի տարունակէ, հին հաւատով:

Բժիշկին խօսքը

ՍԿԱՌՈՒՏ ՄԸ ՊԵՏԻ ԶԵ ՀԻՒԱՆԴ ԸԼԼԱՑ

Հիւանդ չըլլալու համար բաւական չէ որ սկաւոտք եւ մարզիկները գիտակցին միայն խաղի եւ մարզանքի տեսակներուն, այլ պէտք նաեւ ծանօթ դառնան առողջապահական սկզբունքներուն:

Որո՞նք են հիւանդութեան ծնիչները.— Մանրէներն են, որ համաժարահային լեզուի մէջ միջբրոպ անուճով կը հանչուին:

Այս անտեսանելի մանրէները օդին, ջուրին եւ մեր կեանք կերակուրներուն միջոցաւ կ'անցնին մեր մէջ, եւ իրենց տեսակին համեմատ կ'արտադրեն զանազան հիւանդութիւններ: Նրե՛ս ենքական առողջ է, լաւ մկաններ ունի, նետրդեր եւ դիմագրութեան ոյժ ունի, տաս անգամ միջբրոպներ կը յաղորդին եւ գրեթէ ուել իցէ բան չի գգար, հակառակ պարագային երբ մարմինը վատոյժ եւ տխուր է, հիւանդութիւնները կը յայտնուին:

Միջբրոպները ընդհանրապէս կ'ապրին խոնաւ, մուր, աղտոտ, փոռոտ եւ ժանտահոտ տեղերու մէջ:

Ուրեմն ի՞նչ պէտք է ընել պայքարելու համար միջբրոպներու դէմ:

Նոր եւ մաքուր պահեցէք նախ ձեր հագուստները, յետոյ ձեր սենեակները եւ բնակատեղիները: Միտք ենքարկեցէք զանոնք բաց օդին եւ հառազայրներուն, պատահանները բացէք, արեւը ամենեւն ահարկու քեւամին է

միտքայնեմ, անիկա ձեր եւ մարդկութեան ամենեւնի մեծ բարեբարն է, մի՛ մոռնա՛մ:

Կերակուրներէ առաջ լուացե՛ք խնամով ձեր ձեռ-
ները, մանաւանդ ձեր եղունգները, որ միտքայնեմ պզ-
տիկ բոյներ են:

Զգուացե՛ք խաչ պսուպներ եւ բանջարեղեններ ու-
տելէ, երբ անեմ մախուր ու լուացուած չեմ:

Սկսուտ տ'ը կամ մարգիկ մը պէտք է վարժուած
ըլլայ բացողեայ բանակումներու: Տան մէջ պէտք է սո-
վորութիւն դարձնէ քննալ՝ ամբողջ պատահանները բա-
ցած: Միշտ տաք սենեակներու մէջ քննալու վարժուած-
ներն են որ պաղ կ'առնեն: Վրանին տակ պաղ առնե-
լով հարբուխ եղող սկսուտէ աւելի ծաղրելի աւարած մը
զտնելու համար՝ բաւական բնութեամբ կ'աւարելու է:

Ս.

Ուսուցչին խօսքը սկսուտին

ՊԵՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒԹԻՒՆ

Սկսուտ, ամէն պարագայի տակ քու կատարած
բոլոր գործերուդ կատարեալ պատասխանատու ես.
պատասխանատուութիւնը քեզի համար տեսակ մը
պարտականութիւն պէտք է համարեա՛ւ: Երբ իբր ազատ
էակ իրաւունք ունիս ուղղա՛յդ պատշաճ կատարելու,
որեւմէն բնականորէն անոր հետեւանքներուն ալ՝ պա-
տասխանատու ես: Զկայ որ եւ է իրաւունք՝ որ հա-
մապատասխան պարտականութեան կապուած չըլ-
լայ՝

Սկսուտ, մտաբերէ՛ պատասխանատուութիւնդ
եւ ըստ այնմ շարժէ, կատարէ մարդկային ու խղճա-
միտ գործեր միայն, հեռու կեցիր չար ճամբաներէն,
ամէն անգամ որ քայլ մը պիտի առնես, մտաբերէ
անոր հետեւանքները եւ պատասխանատուութիւնը:

Պատանին ընդհանրապէս կը նկատուի հասուն եւ
մարմնով ու հոգիով մաքուր: Նոյն ատեն մանուկը
եւ պատանին շատ ընդունակ են ընդօրինակելու ու-
րիշներուն կատարած լաւ կամ գէշ արարքները, բայց
ուրիշին կատարած լաւ գործին տէրը այդ ուրիշն է
եւ գէշ գործին պատասխանատուն՝ դարձեալ ինքն է,
երբ կը կատարես ուրիշին կատարած մէկ գործը՝ օրի-
նակութեամբ անկէ, սկսուտ, ո՛չ մէկ կեցողով կարող ես
ինքզինքդ արդարացնել ու խուսափիլ պատասխա-
նատուութիւնէ, ուրիշներուն ալ նոյն չմտածուած,
չխորհուած, չկշռուած գէշ գործերը կատարած ըլլալը՝
քեզի համար արդարացուցիչ պարագայ մը չէ, առածը
կ'ըսէ, «ամէն ոչխար իր ոտքէն կը կախուի», ամէն
ոք իր գործին պատասխանատուն է:

Մարդ միշտ կարծես հակամէտ է պատասխանա-
տուութիւն հրաւիրող գործեր կատարելու, դուն ալ
այդ մարդկային ընկերութեան մէկ անդամն ես ե՛հե-
տեւարար այդ միտումը քու մէջդ ալ գոյութիւն ու-
նի, բայց արդեօք ի՞նչ բանի մէջ կը կայանայ քու
ուխտդ, ինչո՞վ պէտք է դուն տարբերիս սկսուտ չե-
ղողէ մը:

Սկսուտը նախ իր մէջը պէտք է ամբարած ըլ-
լայ ընդդիմութեան ուժ մը՝ դիմակալելու համար
մարդկային, սովորական թերութիւններու ու սխալան-
քի: Կամքի ուժը զօրացուր, այնչափ, որ կարող ըլլաս

ինքզինքդ զսպել ու զերծ մնալ պատասխանատու-
թենէ: Երբեք մի՛ մտաբերեր, որ ուրիշին անձանթ
կրնայ մնալ քու որ եւ է մէկ շարժումդ ու կը մնաս
անպատասխանատու: Դուն ինքդ անգամ պէտք է կշ-
ռես քու արարքներդ ու ինքզինքդ քու խղճիդ առ-
ջեւ պատասխանատուութեան տակ պահես:

Կայ տակաւին հաւաքական պատասխանատու-
թիւնը: Սկսուտ, դուն սկսուտական հաւաքականու-
թեան մէկ անդամն ես, խմբակդ կազմուած է քեզ
նման սկսուտներէ, և ամէն անգամ, որ խմբակդ կը
կատարէ պատասխանատու գործ մը, այդ պատասխա-
նատուութեան որոշ մէկ մասն ալ կը ծանրանայ քու
վրայ: Ուրեմն աշխատէ միանգամայն ու ցոյց տուր
քու կամքիդ զօրութիւնը՝ խմբակի հեռու պահելու
համար նոյնիսկ ամենափոքր թերութենէ ու սխալ-
մունքէ:

Յ. Գ. Ս.

Հ. Մ. Բ. Մ. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս.

Նիւ Եօքի 30րդ. Մասնաճիւղի վարչութիւնը կը
գրէ մեզի,

Անուղղակի կերպով մեր ձեռքը հասաւ Ձեր չը-
ջանի տեղեկատու «Արի» թերթը, որուն պարունակու-
թիւնն ու ուղղութիւնը մեր սրտին մօտիկ ու գովե-
լի գտնելով, կը փութանք մեր սրտադէն խնդակցու-
թիւնները յայտնել Ձեզ: Հաճեցէ՛ք մեր հաոցէին ամէն
ամիս յիսուն օրինակ «Արի» ղրկել, որոնք մեր ընկեր-
ներու ու համակիրներու շրջանակին մէջ ցրուելով՝
փոխարժէքը կը ստանաք ան կիջապէս վերջ՝ կանոնա-
ւորապէս: Կը փափաքինք յառաջիկային աւելի օգտու-
կար ըլլալ Ձեզ. ի քաջաբերութիւն Ձեր օգտակար
ջանքերուն:

Ստորեւ տեղւոյս Մասնաճիւղի գործունէութեան
մասին համառօտ տեղեկութիւն մը կու տանք:

Մասնաճիւղս ունի 80ի չափ անդամներ, համա-
կիր, գործօն ու սկսուտ: Ունինք Փոփոխօրէ խումբ
մը, կարող ուժերէ բաղկացած, որ կը շարունակէ իր
մրցումները՝ մերթ յադթելով եւ մերթ յադթուելով:
Անցեալ տարի Leagueի մրցումներուն մասնակցելով
երկրորդ հանդիսացանք, տարակոյս չկայ որ այս տա-
րի առաջնութիւնը չահելու համար մեր լաւագոյն
ջանքերը չպիտի խնայենք:

Յառաջիկայ ողիմպիականին կը պատրաստուինք
մեծ եռանդով մը, նկատի ունենալով որ ատիկա մեծ
հետաքրքրութիւն կ'արթնցնէ նոյնիսկ օտարներու մէջ,
եւ մեր աղջային բրօքականտի տեսակէտէն ալ խիստ
կարեւոր է: Կը յուսանք որ այս Բ. ողիմպիականը նա-
խորդէն աւելի լաւ պիտի ըլլայ:

Փետր. 8ին պարահանդէս մը սարքեցինք, որուն
հաւոյթով կը յուսայինք միութեանս պակտանները հայ-
թայթել, բայց դժբաղդաբար սպասուած արդիւնքը
չտուաւ՝ օգին խիստ պինդապատ ըլլալուն պատճառով:

Սպրիլ 5ին «Մարդկան երկկոյթ եւ պար» ան-
ուան տակ հանդէս մը տուինք ի նպաստ Յունաստա-
նի մեր սկսուտ եղբայրներուն, որուն հաւոյթը, (90)
իննըսուն տօթար, չէքով մը իրենց ղրկեցինք:

Ս. Յ. ՇՄԱԻՌՆԱՆ

ՀԱՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԲԱՐԻՉԻ ՄԷՋ

(Մեր մասնաւոր քրակցեց)

Ինչպէս նախորդ թղթակցութեան մէջ զրամ էի, Բարիքի վերակազմութեան Հ. Մ. Բ. Մ. մարզական եղանակի լայն մասնակցութիւնը իր գործունէութիւնը նոր եռանդով մը սկսած է։ Վերջին Ընդհ. Ժողովի ընթացքին պակասած հինգերորդ անգամի ընտրութիւնն ալ կատարուած ըլլալով՝ Բարիքի Հ. Մ. Բ. Մ. վարչական կազմը կը բաղկանայ հետեւեալ կերպով. Ատե. Նապետ Պ. Թ. Մեծատուրեան, Ասե. Նապետ Պ. Բ. Ժպտուհի, անդամներ Պ. Պ. Գ. Շէրիկեան, Հ. Գեղունի, Է. Յ. Պողոսեան։ Ինչ վերջ Հ. Մ. Բ. Մ. վերակազմութիւնը յատկապէս շեշտեցի, որովհետեւ իրականին մէջ երեք տարիէ ի վեր զոյաւթիւն ունեցող տեղւոյ մասնաճիւղը կարգ մը անընդունակ մարզերու երեսէն ոչ միայն յառաջդիմութիւն չէ կրցեր ունենալ, հապա նախ միութիւնը լուծուելու վիճակին է հասեր։ Հ. Մ. Բ. Մ. հոգիին խորթ ու օտար այս քանի մը տխրելի իրենց յանգիւնութիւնը այն աստիճանին հասցուցած էին որ, օգտուելով իրենց վարչական զիրքէն ու անդամներու բարեմտութենէն առանց ընդհ. Ժողովի հաւանութեան միութեան առջին Union Sportive Armenienne-ի փոխած եւ իբր այդ վաւերացման համար տեղւոյ պաշտօնական մարմիններու ներկայացուցած էին։ Այս յանգիւնութիւնը բաւական էր արդէն թոյլ տանգիւններուն զայրոյթը յառաջ բերելու եւ անցեալ տարի սեպտեմբերի մէջ տեղի ունեցող ընդհ. Ժողով մը երբ յիշեալ պարտններէն հաշիւ կը պահանջէր իրենց այս անսխալակ զործունէութեան համար, իրենց Պ. Ատե. Նապետը սահմանած ու շփոթած այս արդար զայրոյթին դէմ ու անկարող ինքզինքը պաշտպանելու, աղերսական լեզուով մը կը թօթովէր թէ եղածը յետին մտքի արդիւնք չէր, թէ *bonne foi*ով եղած էր եւ թէ յաջորդ օրն իսկ պիտի փութար իր սխալը դարձանելով։ Հ. Մ. Բ. Մ. կառավարութեան եւ այլ պաշտօնական մարմիններու իր խեղական անուշով ճանչցելով։ Շատ յաջորդ օրեր անցան եւ օսկայն *union sportive armenienne* անունը կար ու կը մնար, առանց փոփոխութեան ենթարկուելու։ Այս անստոյգ դրութիւնը չէր կարող երկար տևել եւ միութիւնը արագ ու վճռական քայլ մը առաւ յիշեալները միանգամ ընդմիշտ հեռացնելով միութեան շարքերէն։ Սակայն տարօրինակը այն է որ փոխանակ իրենց պատեաններուն մէջ քաշուելու, այդ խմբակը երեք ու կէս հոգիի զլուխը անցած կը փորձէ շարունակել իր գոյութիւնը Հ. Մ. Բ. Մ. պատկառելի կազմէն անջատ սր ներկայիս 150 հոգիէ աւելի անդամ—անդամուհի—կը հաշուէ իր մէջ։ Այս խմբակը զօրախտաբար Բարիքի հայ մարզական կեանքին մէջ շատ ազդեցութիւն մը կը թողու։ Ամէն պարագայի տակ *union sportive armenienne* մը զոյաւթիւնը ոչ մէկ կերպով կրնայ խոչընդոտ ըլլալ Հ. Մ. Բ. Մ. գործունէութեան, րացի հասարակութեան մէջ շփոթութիւն յառաջ բերելէ եւ իր ապիկար գործունէութեամբ հայ տնունը արատաւորել։

Բացի գեղեցիկ ընկերական հաւաքումներէն,

որոնք կանոնաւորաբար կը շարունակուին ամէն երկուշաբթի իրիկունները, զեղարուեստական ու զաւեշտական ռաթիններով, միութիւնը իր մարզական փորձերուն ալ սկսած է ամիսէ մը ի վեր։ Այս մտքը կրկին վարձած է *Parc St. Maur stade olimpique* զաւոր ուր ամէն կիրակի առաւօտ տեղի կ'ունենան աթլէթիք փորձեր։ Մարզական աշխատանքը վարկու համար աթլէթիք խմբապետ վերընտրուած է Պ. Գ. Ճօլլեան։ Արդէն իսկ Բարիքի Հ. Մ. Բ. Մ. իր տարեկան երկրորդ ողիմպիական մրցումները կը կազմակերպէ մօտ օրէն որուն համար թուական նշանակուած է յունիս 29, կրկին յիշեալ զաւորն վրայ։ Ներկայիս մարզիկներու կարողութիւններէն ու անդամներու մէջ աիրող եռանդէն ու ոգեւորութենէն դատելով կարելի է հետեւեցնել որ այս տարուան մրցանակէն նախորդը պիտի գերազանցէ թէ խիք արդիւնքի տեսակէտով։ Կարեւորը սակայն նիւթական թարգմական արդիւնքն է։ Այդ մասին յաջորդութիւնն ալ կը մնայ Բարիքի հայ զաւորին։ Մաղթելի է որ հասարակութիւնը զետեւ այս տարի զարմանել անցեալ տարուան իր ցուալի անտարբերութիւնը, գունդաղունդ զիմելով մրցավար ոչ միայն նիւթական ու բարոյական իր համեստ ռաթինը բերելու, հոս պա նաեւ հոգեկան վայելքի պահեր ապրելու համար, իր աղէկակց այս բոլոր մը երիտասարդներուն յաջորդութիւնը նոյնքան պատիւ կը բերէ իրեն օրքան զայն կազմակերպողներուն՝ յաջ օտարին։ Ազգային հպարտութեան առիթ մը ահա։

Մարզական ճիւղի լաւագոյն ուժերը կը ներկայացնեն հետեւեալները, որոնք անկասկած պիտի յաջողին պատուաւոր յաղթանակներ ապահովելու։ Պ. Պ. Խտիկեան, Գ. Քէշիշեան, Վ. Թէրզեան, Պ. Չաքըճեան, Պ. Յակոբեան, Ե. Գալըճեան, Ա. Քէօթէնճեան եւ շարք մը նորահաս մարզիկներ։

Բարիք զայէն ի վեր աչքառու յառաջդիմութիւն կատարած է Պ. Ժ. Խտիկեան մասնաւոր երկաթ նետելու մէջ, իր փորձերուն մէջ խոհասարակ 12 մէթր յաճախ կը յաջողի նետել, իսկ ամսոյս 11ին կատարած իր վերջին փորձի ընթացքին կրցաւ 12 մ, 60 սմ. նետել, անպաշտօն կերպով յաջողելով կտորել Պոլսոյ թէ հայկական (12, 12) եւ թէ միջազգային (12, 55 մ.) մրցանիշը որոնք երկուքն ալ կը պատկանին Պ. Ա. Արեւելեանի։ Որչա զարմանալի է որ, Պ. Խտիկեան փորձի առանձեռք բերած այս հիանալի արդիւնքները մրցման առանձին փորձար երեւան բերել, երեւի հասարակութեան ներկայութիւնը զինքը կը ջղազրդէ ինք կը խոստովանի։ Պ. Խտիկեան կ'անդամակցի միւլենոյն առանձին Ֆրանսայի ամէնէն զօրաւոր աշխարհներէն *club athletique des sport generaux* ու լաւ համակարգ մը շահած է իր իրական արժէքը պիտի տեսնենք ուրեմն յառաջիկայ ողիմպիական մրցումներու ընթացքին։

Ասկէ զատ Պ. Խտիկեանի խմբապետութեամբ միութիւնը ունի նաեւ ֆութպոլի խումբ մը որ յաճախակի փորձեր եւ մրցումներ կը կատարէ։

Սկստուական մասն ալ զայնք չէ առնուած եւ մօտ օրէն Բարիքի Հ. Մ. Բ. Մ. մէկ երկու խմբակ հաջուած սկստու կ'ունենայ։

ՔԱՅԱՅԱՅ

Հ. Մ. Ը. Մ. Ը ՌՈՒՄԱՆՈՅ ՍԷՉ

ՊՈՒՐԵՇԻ ՄԱՍՆԱՃԻԻՂ

Ապրիլ 19ին «Այնթրաքթ»ի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Շրջանային եւ տեղական վարչութիւններուն կազմակերպած երեկոյթը: Սրահը լեցուն էր երկսեռ հասարակութիւնով:

Սկառուտները ներկայացուցին կենդանի պատկեր մը «բանաւորում», կատարեցին յաջող կերպով շուէտական մարզանք եւ մարզիկներու հետ կազմեցին 8 տեսակ բոլորգեր, որոնք ներկաներուն խանդավառ ու բուռն ծափերուն արժանացան, երգեցին «Յառաջ հաստակ» եւ «Բարձրացիր Հայ Արի» երգերը: Երկու սկառուտներ արտասանեցին: Նազաշեան եղբայրները պօստ կատարեցին յաջող կերպով, նոյնպէս սկառուտները՝ կոյր սօքա ներկայացուցեցան Պարոնեանի Մեծապատիւ Մուրացիկանքեան Արիւողոմ աղա եւ աստիարանը, Քեկնածուներ Է Երկու խուլեր, Երեքն ալ անցան շատ յաջող, բոլոր գերակատարները, Պ. Պ. Գրիգոր Գրիգորեան, Փիրայր Տաքէսեան, Աբալն Սալեան, Սմբատ Սանոսեան, Գրիգոր Մարտիրոսեան եւ Օր. Մարիամ Զաքարեան արժանացան բուռն ծափերու: Յաջորդեալ էին սկառուտներու պատրաստած ձեռագործ աշխատանքները:

Երկրորդ մասը, պարահանդէսը սկսաւ կէս գիշերէն յետոյ եւ տեւեց մինչեւ ժամը չորս:

Ներկաները մեկնեցան խիստ զոհ տպաւորութիւնով:

Հասոյթները կազմած են,	
Տոմարներէ	21,710 լէշ
Բրօքրամներէ	712 »
Ռտանաւորներ եւ ձկնորսութիւն	490 »
Դօքարտ եւ քարթ	1450 »
Դօնֆէթ եւ սէրփանթիէ	941 »
Յուրահանգէս	125 »
Դուժար	25,428 լէշ

Ծախք եղած է,	
Սրահի վարձք	5,500 լէշ
Պետական տուրք	1,073 »
Կառնորսպէ մլաս	160 »
Նուաղի	2,400 »
Նուէրներ	65 »
Տպագրութիւն	850 »
Դօքարթի երիզ	00 »
Մանր առարկաներ (ձկնորսութեան)	307 »
Աթոսի վարձք	1,120 »
Դօնֆէթի եւ սէրփանթիէ	310 »
Թատերական նիւթեր	573 »
Արտօնութեան ծախս	500 »
Մանր ծախքեր	135 »
Դուժար	13093 լէշ
Որով զուտ հասոյթ եղած է	12335 լէշ

Զատիկ երկրորդ օրը Պուրքէշի սկառուտները եւ մարզիկները այս տարուան Ա. արշաւը կատարեցին Բանթէլիմօնի անտառը: Մայիս 1ին սկառուտները կատարեցին Բ. արշաւ մը դէպի Շօսէն:

Հ. Մ. Ը. Մ. Ը Պուրքէշի ֆուլպօլի խումբը Ա. արշաւ ըլլալով Մօշի կից մարզարանին մէջ մրցեցաւ 4 մայիս կիրակի օր Ռումանական «Արկնա» խումբին հետ Ա. մասին առաջինը Պ. Սիմօն Պապիկեանն էր, իսկ Բ. մասին՝ Պ. Աթանասիու: Երկու խումբերը մէկ մէկ կ'օլով հաւասար մնացին:

Մայիս 11ի կիրակի օր ֆուլպօլի խումբը համաձայնած էր մրցել Թաւանական «Ռէնալթիէ» խումբին հետ: Մրցութեանը պիտի ունենար Y.M.C.A.ի մարզադաշտը, բայց կիրակի օր կանուխէն արդէն Ռումէն ուսանողները զրաւած էին մարզադաշտը կարգ մը մրցութիւններու համար, որոնք մինչեւ իրիկուսն ժամը 7 տեւելով հնարաւորութիւն չտուին մերցումին, հակառակ երկու կողմի խումբերուն կազմ պատրաստ ըլլալուն:

Հաւանաբար այս մրցութեան տեղի կ'ունենայ մայիս 27ի կիրակի օրը:

ԲՈՅՏԱՆՑԱՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻԻՂ

Գոստանցայի մասնաճիւղը Ապրիլ 13ին «Էլիփիս» սրահին մէջ տուած է երեկոյթ մը, որը թէ քարոյսուհին եւ թէ նիւթական տեսակետով գերազանցած է ցարդ տեղւոյն մէջ տրուած երեկոյթները: Սրահը ամբողջովին լեցուն էր եւ նոյնիսկ ոտքի կենալու տոմսեր ծախուած են: Տեղի ունեցած են սկառուտներու շատ յաջող մարզանք, Գոստանցայի համար նորութիւն ըլլալով՝ զաշնակի ընկերակցութիւնով ջութակի ու ֆլութի սօրներ, սօս երգուած են «Հայաստան» եւ «Դարուն», մանտօլինի նուագախումբ մը զարկած է քանի մը գեղեցիկ կտոր եւ յետոյ ներկայացուած է «Արցունքի հովիտը», որուն գերակատարները յաջող կերպով կատարած են իրենց գերերը, նոյնպէս սկառուտներու կողմէ տեղի ունեցած է չարմուռ պատկեր մը, «սկառուտները պատկերազմի դաշառ»:

Երեկոյթին միակ հասոյթի աղբիւրը եղած է մուտքի տոմսերու զուժարը 21,000 լէշ, ծախք եղած է 9000 լէշ, ուրով զուտ հասոյթ մնացած է մասնաճիւղին 12,000 լէշ:

Մասնաճիւղի վարչութիւնը հրաժարելով նոր ընտրութիւն կատարուած է եւ նոր վարչութիւնը կազմած են Պ. Պ. Ա. Զօրահան, Օ. Զաքէհան, Մ. Զամիշեան, Վ. Յովհաննէսեան, Գ. Հայկազեան, Տ. Թէլզեան, եւ Օ. Սեղրոսեան:

«Բացրատ» միութիւնը լուծուելով բոլոր անդամները արձանագրուած են Հ. Մ. Ը. Մ. Ը:

Հ. Մ. Ը. Մ. Ը Ֆուլպօլի խումբը մայիս 6ին Ա. մրցութեանը կատարեց «Մէտէլա» խումբին հետ «Մէտէլա» մարզարանին վրայ: Հայ հասարակութիւնէն փոքրաթիւ հանդիսականներ միայն կային:

Ա. մասին մէջ ոչ մէկ կողմը կրցաւ կ'օլ ընել, երկրորդ մասին մէջ Հ. Մ. Ը. Մ. Ը խումբը կ'օլ մը ըրաւ ու այսպէս յաղթող հանդիսացաւ:

Անցեալ տարի կատարուած մրցման մէջ «Մէտէլա» յաղթող հանդիսացած էր, որով Հ. Մ. Ը. Մ. Ը խումբին մէկ տարուան ընթացքին ըրած յառաջդիմութիւնը ակնհայտ է:

ՕԴԱՆԱԻՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՔԵՐԹԻ ՃԱՄԱՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆրանսացի օդանավորդ Տէքերթ երրորդ անգամ ըլլալով իր Սէրատին մեքենավարին հետ Մօրան-Սօլ-նիէր սաւայունակով Հաբաւային Աւերիկեան Անտան յետնաշղթան կտրած է:

Իր ուղեգիրը եւ ճամբորդութեան տեւողութիւնը եղած է հետեւեալը.

Սիւքրէն Բօթօսի	150 Գմ	55 վայրկ.
Բօթօսիէն Բալարաթա	160 «	92 «
Քա արաթայէն Օսիւոս	150 «	60 «
Օսիւոսէն Բազ	210 «	100 «

Ընդամենը 660 Գմ 5 ժամ 7 վայրկեանի մէջ, այսինքն ժամական 131 Գմ:

Բօթօսիէն Բազ թռիչքը կատարած է 6560 մէթր բարձրութեան վրայ եւ Բօթօսիէն Բալարաթա ճամբուն վրայ 30 Գմ տարածութիւն ունեցող ամպի ծովու մը մէջէն անցած է:

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՊԱՆԸ ՕԴԱՆԱԻՈՎ

Անգլիացի օդանավորդ Մաք Լաբէն օդանավով աշխարհի շրջանը պիտի կատարէ, ճամբորդելով արեւմուտքէն արեւելք, իրեն կ'ընկերանան օդանավորդ Բէնտէրլէյթ եւ մեքենավար Անտրէուի: Մարտ 26 ին ժամը 11 ին անձրեւի տակ Հալոսէն ճամբայ ելած եւ 1000 մէթր բարձրութենէ թռելով ժամը 15 47ին հասած է Պոն, անկէ անցած Լիօն, մարտ 27ին Լիօնէն ճամբայ ելած է դէպի Հոլով, Հոլովմէն դէպի Աթէնք շատ դէշ ճամբորդութիւն մը ունեցած է եւ սփռուած Քօրփու իջնալ, ուր պիտի կատարուի մեքենայի նորոգութիւն մը:

*,

Ամերիկեան 7 հոգիէ բաղկացած օդանավորդներու խումը մը ծրագրած է օդանավով աշխարհի շրջանը կատարել: Խումբի անդամներն են, հաղարապետ Մարթէն, հրամանատար եւ տեղակալներ Շուլզէ, Էրիկ Նէյլըն, Արնօլտ, Ուատէ, Սմիթ եւ Հարտինկ:

Ճամբայ պիտի ելնեն Մօնիքայէն (Միացեալ Նահանգներ, Նաւահանգիստ Խաղաղականի վրայ), պիտի անցնին Սլաւքայէն, Պէրինկայի նեղուցէն, Գամ-չաթկայէն, Ճարոնէն, Չինաստանէն, Հնդկաստանէն, Հնդկաստանէն, Պէլուճիստանէն, Պարսկաստանէն, Միջագետքէն, Թուրքիայէն եւ Պոսէն անցնելով ու կեդրոնական Եւրոպան կտրելով՝ Բրիտանիա, Իսլանտ, Կրօնշտեդտի եւ հոնէն՝ Վաշինկթօն:

Կը կարծեն այս ուղեգիրով աշխարհի շրջանը ընել չորս ու կէս ամիսէն:

Գ Ռ Փ Ա Մ Ա Ր Տ Պ Ռ Լ Ս Ո Յ Մ Է Ջ

Ապրիլ 4ին Պոլսոյ Սքօթթիկ Բալասի սրահին մէջ տեղի ունեցած են հետեւեալ մրցումները.

Փոքեր

Քօրթլէր - Խարալամպօ, յաղթական՝ Խարալամպօ
Անտրէա - Նուրի պէյ, » Անտրէա

ՃԱՐՈՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԿԳՈՒԹԻՒՆ

Հակառակ վերջին աղետին, ծարոնական սիրողներու արկերի միութիւնը որոշած է Եւրոպա շրջել պատուաւ որ կերպով կրցող ներկայացող կարող խումը մը եւ այս մտքով ընտրութեան փորձերը առաջ կը տարուին եւ որոնք ապրիլի վերջը պիտի լրանան: Ծովային նախարարութիւնը արդէն ծախուց իր րաժին իր պիւտճէին մէջ 20,000 եէն անցուցած է:

ՌՈՒՄԱՆԻՅՈՅ ՄԱՍՆԱԿԳՈՒԹԻՒՆ

Ռումանիա եւս կը պատրաստուի միջազգային Ողիմպիականին, նախնական անքեքնմաները սկսած են արդէն: Զարմանալի է որ կարգ մը մարզական շրջանակներ կը հակառակին Ռումանիոյ մասնակցութեան, պատճառ բռնելով 80-90 արկերի Փարիզ ուղարկման համար, հարկ եղած դրամին չգոյութիւնը, եւ յետոյ ու եւ է մրցումի մէջ յաջողութիւն գտնելու յոյսը չունին: Պէտք է ամէն ազգ իր կարելին բնէ այս մրցումներուն մասնակցելու համար եւ եթէ իր ներկայացուցիչները պատուոյ տեղը չհասնին՝ պէտք չէ յուսահատին, ասկէ դուրս Պալատնիստ մէջ Ռումանիա ընդհանուր առմամբ լաւադոյն արկերները ունի, դէթ այս պարագան պէտք է քաջալերէ զիրենք:

Նախապէս արդէն որոշուած էր ֆուլթալի մասնակցութիւնը, ներկայիտ կը յայտարարուի նոյնպէս, որ Ռումանիա հետեւեալ սքօքներուն համար ներկայացուցչական խումբեր պիտի ղրկէ, աթլէթիզմ, սուսերամարտ, ձիախաղեր, թէնիս, նշանադրութիւն, որսի նշանադրութիւն:

ԱՆՍՏՐԱԼԻՅՈՅ ԽՈՒՄԸ

Աւստրալական Ողիմպիականի մասնակցելիք խումբը ամսոյս 12 ին ճամբայ պիտի ելնէ եւ 30 ին Ֆրանսա պիտի հասնի:

ՅՐԱՏԱԿԱՆ ԱՍՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ֆրանսայի բոլոր շրջաններու մարզական խումբերու միութիւնները մեծ փութկոտութեան մէջ են պատրաստութեան համար եւ շարունակական փորձեր կը կատարեն ամենուրեք:

ԲՈՂՈՖ ՄՐ

Գերմանիա այս Ողիմպիականին հրաւիրուած ըլլալով դարձեալ չպիտի մասնակցի: Նորլէկիս, Շուէտ եւ Ֆինլանտիա կարգադիր յանձնախումբին բողոքած են եւ պահանջած են որ Գերմանիա եւս անմիջապէս հրաւիրուի, հակառակ պարագային սպառնալով չմասնակցել ու ներկայ տարւոյ շրջանին կազմակերպել երկրորդ Ողիմպիական մը, հոն հրաւիրելով նոյն տոնն Գերմանիան:

Ճէմալ պէյ - Խարալամպօ, յաղթական՝ Խարալամպօ
Վէսատ պէյ - Լօրէնցօ, » Լօրէնցօ

Մեծեր

Բիւշիւկ Քէմալ - Լուքա, յաղթական՝ Քէմալ
Հարրի Շմիթ - Քիրփիթ » Քիրփիթ

Ֆ Ո Ւ Թ Պ Օ Լ

Թուրք եւ Սերայ

Սերայ ֆուլթայօրի խումբ մը, Կրատիանքիի զըլ-
խաւորութիւնով, Պոլսոյ մէջ կատարեց չարք մը մըր-
ցումներ:

Նախապէս Ֆէնէրի, Պէշկէթլի, Կարսի Սէրա-
յի խումբերուն յաղթած, յետոյ Սիւլէյմանիէ-Հիլայ
խումբին հետ հաւասար մնացած, Սերայ խումբը մարտ
28ի ուրբաթ օրը վերջին անգամ ըլլալով ձախտեցաւ
Կարսի Սէրայ. Ֆէնէր Պահճէ միացեալ խումբին հետ:
Սիւլտիւնը լքուած էր հետադարձ խումբերուն բազմու-
թիւնով: Կրատիանքիի խումբը այս խաղին մէջ չա-
րաչար պարտուեցաւ: 4 կօլի դէմ կարողանալով մի-
այն 1 կօլ ընել:

Կրատիանքիի պարտութիւնը կը վերադրուի
խումբի լաւագոյն խաղացողներէն մէկ քանին՝ Բա-
ցակայութեան, անոնկ որ ուրբաթ օրուան Սերայ
խումբը նախորդէն չատ տկար էր՝ թէ պաշտպանողա-
կան եւ թէ յարձակողական տեսակէտներով, մինչդեռ
Կարսի Սէրայ. Ֆէնէր Պահճէ խումբը չատ լաւ կազ-
մուած ըլլալով՝ կանոնաւոր խաղ խաղաց:

Թուրք եւ Ռումէն

Կը կարծուի որ մօտեքս Թուրք խառն ֆուլթայօրի
խումբ մը Պուքրէշ պիտի դայ փոխարինելու համար ան-
ցեալ տարուան Ռումէններու Պոլսոյ շաջութիւնը:

Ռումանացիք ապահով են իրենց յաղթանակին:

Ռումանիա

Ներկայ ածուտան չրջանին Ռումանական առաջ-
նակարդ ֆուլթայօրի խումբերու միջեւ մրցումներ տե-
ղի պիտի ունենան եւ Վասնաւոր դատաւորներու
կողմէ ամէն խումբէ լաւագոյն խաղացողները պիտի
դատուին՝ ազգային խումբը կազմելու համար: Ռու-
մէն մարզական չրջանակները չատ լաւատես չեն
կազմուելիք խումբին ձեռք բերելիք արդիւնքին մա-
սին: Ռումանիոյ լայնագոյն ֆուլթայօրիտները մեծաւ
մասամբ Հունգարացի են, որոնք դեռ իրենց հպատա-
կութիւնը փոխած չեն, որով, ըստ միջազգային մար-
զական օրէնքին, չեն կրնար իբր Ռումէն՝ միջազգա-
յին Ողիմպիականին մասնակցել:

Ֆրանս - Զուլիցերիական

Մարտ 23ին ժընեվի մէջ տեղի ունեցած է, անձե-
ւոս օդով եւ 15000 հանդիսականներու ներկայութեան
Ֆրանս-Զուլիցերիական Ֆուլթայօրի մրցում մը:

Հակառակ որ Ֆրանսական խումբը ցոյց տուած է
աւրակարգ կենդանութիւն այս մրցումներուն մէջ, բայց
այնու ամենայնիւ Զուլիցերիական խումբը յաղթող հան-
դիսացած է:

Ֆրանսացիներուն անյաջողութեան պատճառն է ե-
ղած ճկունութեան պակասը:

Ֆրանս - Կալէս

Մարտ 27ին Սքաս քլ Բօլօմպի մէջ տեղի ունեցաւ
Ֆրանս-Կալէս Ֆուլթայօրի մեծ մրցումը:

Խաղի ազդարարին անձեւը սկսեց:

Ֆրանսացիները պարտուեցան ճի դէմ 10 կօլով:

Ֆրանսացիները իրենց լաւագոյն խաղացողները
հանած էին եւ կը յուսային անպայման յաղթել, բերբերը
պարտութեան պատճառներէն մէկն ալ անձեւը կը հա-
մարեն, այսպէս, «Լ'էֆօ սէ սքօթ» կը գրէ «երկինքը
չուզեց»:

«Լ'օթօ» խաղի կեսին արդէն կը խորհրդածէր, «ե-
րեք անգամ Սկոթիացիներուն դէմ յաղթական, Անգլիա-
ցիներուն հետ հաւասար, Ֆրանսա պիտի կարե՛ալ դիմա-
նալ Կալէսի երկրին»:

Վ Ա Զ Ք

Մարտ 23ին Նիւֆասթի մէջ ճինգ ազգերու միջեւ
վազբի մրցում մը տեղի ունեցաւ: Մասնակցող ազգերն
էին, Անգլիա, Ֆրանսա, Սկոթիա, Կալէս, Իրլանտ եւ
Պելլիս:

Անգլիացի Բօքերէլ յաղթանակը շահեցաւ 5 վայր-
կեանով, երկրորդ եղաւ ճոյնպէս Անգլիացի Հարբէր:
Ֆրանսացի Շնէլման հանդիսացաւ երրորդը:

Բօքերէլ 10 միոն միջոցը կտրած է 55 վայրկեան
եւ 35²/₅ երկվայրկեանէն:

Լ Ո Ւ Ղ Ո Ր Դ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Այս ձմեռուան ընթացքին լուրջարդութեան մէջ
եղած յառաջդիմութիւնը կարելի է տեսնել հետեւեալ
ցուցակէն.

200 մէթր աղաւ լող

Ուսանողներ	Ամերիկա	2 վրկ. 14	երկվրկ.
Հաուէլ	«	2 « 17	«
Պրէյէր	«	2 « 19	«
Արն Պօրկ	Շուէտ	2 « 20	«
Քարանամօքու	Ամերիկա	2 « 22	«
Լ. Սմիթ	«	2 « 23	«
Էրէրմէսի	Հունգարիա	2 « 25	«
Սթիյր	Ամերիկա	2 « 25	«
Բէյալօհա	«	2 « 26	«
Հայնրիխ	Գերմանիա	2 « 27	«

400 մէթր (440 եարտա) աղաւ լող

Ուսանողներ	Ամերիկա	4 վրկ. 57	երկվրկ.
Հաուէլ	»	5 « 4	«
Արն Պօրկ	Շուէտ	5 « 6	«
Շարլթօն	Աւստրալիա	5 « 12	«
Պրէյէր	Ամերիկա	5 « 15	«
Ա. Սմիթ	«	5 « 16	«
Հ. «	«	5 « 17	«
Հարօլտ	«	5 « 18	«
Ֆիլպէր	«	5 « 19	«
Օ Բօնօր	«	5 « 20	«

Միջկան Սիթիի մէջ Թօմ Ժիպուսի հետ ունե-
նալիք մրցումի մը համար Բարրանթիէ պիտի ստա-
նայ 70 հազար տօլար, որ գրեթէ ընդհանուր հասոյթին
հարիւրին 25ը պիտի կազմէ:

Սխալ է ենթադրել, որ կոփամարտիկ մը արդէն ամէն հաւանականութիւն ունի՝ յաղթելու՝ երբ կըրնայ կատարել լաւ ձախ մը, մամ ժամանակին եւ լաւ կերպով աջ մը կրնայ հասցնել, կամ գիտէ օգտաւոր ծել աւելցնելը եւ կրնայ սրունքի ճարպիկ խաղ մը ընել: Բնականաբար ասոնք բոլորը կարեւոր են, բայց միանգամայն անհրաժեշտ է, որ այս ձախը կամ՝ աջը կատարուին ուժով ըստուկի մը կողմէ, որ հարուածները այնքան ուժով տրուին գլուխին, որ փոխադարձելու կամ խաչաձեւումի տեղի չտան, որ ուսերը կարող ըլլան լիովին էրեւց դերը կատարել, որ որովայնը ի վիճակի ըլլայ լիովին սաշտպանուելու, եւ ի մի բան, որ բոլոր միկանները կարենան իրենց դերը կատարել թէ՛ ուժի եւ թէ՛ ձկուռութեան տեսակէտով:

Լաւագոյն կոփամարտիկը այն է, որ արթուն, ուժով եւ ձկուն է, եւ այս յատկութիւնները ունեցողն է, որ կրնայ զգեստել իր հակառակորդը եւ սաշտպանուիլ հակառակորդին հարուածներէն:

* * *

Անդլիայի Քէտ Լէվիսի եւ Ֆրանսայի Ֆրանսիս Շարլի եւ Ֆրիթիլի մէջ տեղի ունեցաւ կոփամարտ մը: Քէտ Լէվիս իր հակառակորդը՝ կատարեալ պարտութեան մատնած է:

* * *

Ռուսականացիներու կողմէ առաջարկ եղած է Ֆրանսայի յայտնի կոփամարտիկ՝ Ժորժ Բառլիանթի-էի Պուքրէշ վայ, Էքսպիտիօն մը ընելու համար, յայտնի է թէ Բառլիանթիէ ապրիլ 27ին Վիեննայի մէջ մրցման մը պիտի մասնակցի. համակրելի կոփամարտիկէն դեռ ո եւ է պատասխան չէ ստացուած:

* * *

Վարսիկ Պաթլինի Կիքի, որուն մասին քարոզ մը ըսի ըսաներ չընեցան իր Բարբանթիէի վրայ տարած յաղթանակէն յետոյ, տարօրինակ արեւած մը անցուցած է:

Մէմփիսի մէջ Պաթլիմօր սրանդոլը հանդիպած է Եանիկ Նօսֆօլքի որուն հետ պիտի կոփամարտէր քանի մը շաբաթ յետոյ, Նօսֆօլքի կ'ընկերանար երկուստարդ օրիսդ մը, Պաթլինի մօտենալով իր ապագայ հակառակորդին, կը բարեւէ դայն ֆրանսերէն լեզուով՝ պօն ժուռ մօն վիեօ գոչելով: Նօսֆօլք որ կ'երևի թէ ֆրանսերէն չէր գիտեր վիեօ (ձեր) բառը միայն հասկնալով ինքզինքը վերաւորուած կը զգայ եւ կը հրաւիրէ Պաթլինի կոփամարտի իր հետ առանց ձեռնոցի, արդիւնքը խիստ ցաւալի եղած է եւ պայքարը չէ դադարած, մինչեւ որ թարգման մը իրողութիւնը բացատրած է զի բարձրագ ամերիկացիին:

Յ Ա Տ Կ Ե Լ

Անւամորթ Ամերիկացի Ժէք Կուաթիկ իր մէկ քալ հեռաւորութիւն ցատկելու չափանիշը հասցուցած է 8 մէթրի:

«Ֆիզիքական դաստիարակութիւն» հանդէսին մէջ ծովային տեղակալ Հէյթըթ սթօնի սահմանը կու տայ այսպէս,

«Ամէն տեսակ ֆիզիքական վարժութիւններու կամ դործունէութեան նպատակն է կատարելագործումի մը իրականացումը, իսկ ունոր իսկական միտումին յենարանն է որոշ տարրի մը դէմ յաղթութեան զադարարը, ինչպէս, հեռաւորութիւն մը, տեւողութիւն մը, արգելք մը, նիւթական դժուարութիւն մը, վտանգ մը, կենդանի մը, հակառակորդ մը եւ նոյնիսկ նոյնինքն ինքը»:

Այս մասին կը յիշէ ի միջի այլոց եւ հետեւեալ օրինակները,

Գիւզի մը ցրուիչը, կալուածատէրի մը պահապանը, որոնք իրենց չըջանը կը կատարեն նոյն քայլով եւ անփոփոխ կերպով, պարզապէս կը քայլեն, բայց ընդհակառակը, երբ պատճառ մը կը ստիպէ զիրենք կարճեցնել իրենց կատարած չըջանին տեւողութիւնը՝ իրենց քայլը բարեփոխելով, կամ արագութեան մէջ ընկերի մը յաղթելու համար, սթօք կը կատարեն:

Լողորդ մը, որ ջուրին մէջ կ'երթեւեկէ լոկ իր հաճոյքին համար, պարզապէս կը լողայ, բայց երբ ուրիշ լուրջող մը կը չափէ իր գնացքին տեւողութիւնը, իր սուղումին խորութիւնն ու տեւողութիւնը՝ դանոնք բարեփոխելու կամ այդ փորձերուն մէջ ընկերի մը յաղթելու զադարարով, սթօք կը կատարէ:

Ձիաւոր մը որ ճամբայ մը կը կտրէ լոկ օդ անկու զադարարով, պարզապէս կը ճամբորդէ, բայց ուրրջ մը, որ աստիճանական դժուար արգելքներէ անցնելու, կամ արագութեան մէջ ուրիշ մը յաղթահարելու կը ձգտի, սթօք կը կատարէ:

Ինքնաշարժով ճամբորդող մը, որ առանց իր ճամբարգութեան տեւողութիւնը նկատի ունենալու կը չըջաջայի, կը կատարէ պարզ պոյտ մը կամ փոխադրութիւն մը, իսկ երբ իր գնացքը կ'արագացնէ ուրիշ ինքնաշարժ մը անցնելու համար եւ կտանդնելու աչքն աւնելով, սթօք կը կատարէ:

Մարզիկ մը, որ երկաթին վրայ սովորական փորձ մը կը կատարէ, պարզապէս կը մաղցի, իսկ երբ լուրջ դժուարութիւններ, կամ անկումի մը հաւանականութիւնը ունեցող, կամ որոշ ժամանակի մը մէջ որոշ բարձրութիւն մը մաղցելու փորձ մը կը կատարէ, իր րական սթօք մը կատարած կ'ըլլայ:

ՁԵՖԼԻՆ

Ըստ երկրաչափ Լանկասթրֆի, Սպանիա-Արժանթինի միջեւ անդրովկէանեան ղեկաւոր ձկըլինը՝ պիտի ունենայ 135,000 խորանարդ մէթր ծաւալ, 250 մէթր երկայնութիւն եւ 33-80 մէթր արտազիւծ, պիտի ունենայ խորաբանջիւրը 400 ուժով Մալպիսեան 6 մօթէօրներ, որոնք պիտի ապահովեն ժամական 100-վոլտկան 120 քիլօմէթր եւ առաւելագոյն 130 քիլօմէթր արագութիւն: Ոգտագործուելիք բնիք պիտի ըլլայ 750.0 քիլօկրամ եւ բաւական տեղ պիտի ունենայ 40 ճամբորդի համար:

Սկառուսին ծանոթութեան բաժինը

ԿԱՏԱՂՈՒԹԻՒՆ

Ընտանի կենդանիներեն ամենեւնեւ շատ կը կասողն շուները, երբեմն կասունները, կովերը, ոչխարները եւայլն եւս կը կասողն:

Երբ կասողած կենդանի մը մարդ մը խաճճելով իր ժանգաւոր լորցունքը քափանձէ անոր արեան մէջ, դարման չսարուած պարագային մարդն ալ կը կասողի:

Կասողոյ մարդուն ախորժապը բոլորովին կը գոցուի, սոսկալի կեցւոյն կը դողայ եւ վերջ ի վերջոյ կը մեռնի:

Բասքօր, Յրամասցի նշանաւոր գիտնականը, դիտեց որ կասողած կենդանիի մը ուղեղը ժանգաւոր է, կարգ մը փորձեր կատարեց այդ ժանգաւոր ուղեղէն պզտիկ մաս մը ներարկելով ուրիշ կենդանիներու արեան մէջ եւ տեսաւ որ ասոնք ալ կը կասողին: Դարձեալ այս ժանգաւոր ուղեղը արեւուն տակ դնելով տեսաւ որ հետզհետէ անոր ազդեցութիւնը կը տարածուի: Այս ազդեցութենէ տարացած ուղեղը ներարկեց նախապէս գորտուոր ժանգաւոր ուղեղ ներարկուած եւ հետեւաբար կասողիւ դասապարտուած կենդանիներու արեան մէջ եւ տեսաւ որ կը հակազդէ եւ երբ տարագոյնէն սկսեալ հետզհետէ անի գորտուոր ժանգաւոր ուղեղ ներարկուի այս տեսակ կենդանիի մը արեան մէջ, բոլորովին կը բուժուի եւ կասողութենէ կը փրկուի: Այս փորձը կատարուեցաւ նաեւ կասողած կենդանիէ խաճճուած մարդոց վրայ եւ նոյն արդիւնքը ձեռք բերուեցաւ:

Այսօր գլխաւոր փաղափներու մէջ կասողած կենդանիէ խաճճուածներու համար յատուկ դարմանասուցներ հաստատուած են, ուր դիմողները կը դարմանուին ներարկումով եւ շատ քիչ բացառութիւնով կը բժշկուին:

Ուրեմն կասողած կենդանիէ խաճճուող մը պէտք է անմիջապէս փոխադրել այս տեսակ դարմանասուն մը: Դարմանասուն չլեցած տեղերը խաճճուած տեղը անմիջապէս պէտք է կարմրած երկաթով փակել:

Սկառուսի մը պարտականութիւնն է առանց կենդանիներու հանդէպ իր ունեցած գուրգուրանքը նկատելու, սպանել կասողած շուն մը: Առանց խաճճուելու այս տեսակ շուն մը օրջապատելու համար լաւ է անոր առջեւ նետել կտուի կտոր մը, յարդ, կամ գլխաւոր մը:

Սկառուսին գրօսանքը

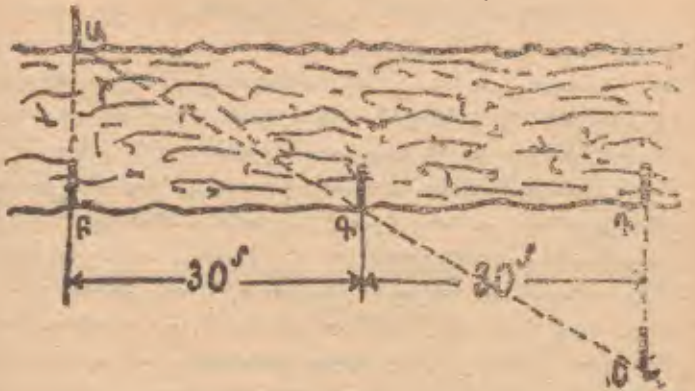
Հեռուի ՏԵՍՆԵԼ

40 սանթիմէթր կողմ ունեցող քառակուսի ձերմակ խաւաքարի մը վրայ 10 սկան սանթիմէթր կողմ ունեցող 16 քառակուսիներ կազմել՝ բաժանման գիծերը 2 միլիմէթր թանձրութիւնով գծելով: Դարձեալ ունենալ 2 սանթիմէթր տրամագիծով 5 հատ սեւ եւ մէկ կողմը մածուկի խէտ քառուած թուղթեր:

Սքառուտ մը խաւաքարը եւ թղթիկները առնելով բաց դաշտի մէջ 100 մէթր հեռուէն կ'երթայ եւ թղթիկները 16 քառակուսիներէն 5 հատին վրայ կը փակցնէ ու իր կուրծքին վրայ բռնած ցոյց կու տայ սկառուտներուն, ասոնք հետզհետէ կը մօտենան՝ մինչեւ որ կարենան որոշել սեւ թղթիկներուն որ քառակուսիներուն վրայ փակցուած ըլլալը: 80 մէթր հեռուէն կրցող որոշողները կը ստանան 5 սկան կէտ, 75 մէթրէն՝ 4 սկան, 70 էն՝ 3 սկան, 65 էն՝ 2 սկան եւ 80 էն մէկական կէտ:

Սկառուսին հաշիւը

ԼԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՉԱՓԵԼ

Գետակի մը կամ գետի մը լայնութիւնը չափելու համար սկառուս մը մէկ եզրերը կը տեղադրուի իր Ա ձողը եւ կը մնայ հսկ, ուրիշ սկառուս մը նիւզ Ա ձողին դէմ կը տեղադրուի Բ ձողը եւ անկէ 30 մէթր հեռուէն Գ ձող մը, դարձեալ այս Գ ձողէն 30 մէթր հեռուէն Դ ձող մը, իսկ Ե ձող մը ունենալով իր ձեռքը՝ Դ ձողին փոխէ ԲԳ եզրերէն ուղղահայեաց կերպով կը հեռանայ, մինչեւ որ Ա ձողին մօտ կեցող սկառուսը այս Ե ձողը կը տեսնէ Ս եւ Գ ձողերուն ուղղութեան վրայ, այս վիճակին մէջ գետակին կամ գետին լայնութիւնը հաւասար կ'ըլլայ Դ եւ Ե ձողերուն հեռաւորութեան:

Սկառուսին օգտագործումը

ԼԱԻ ՕԴ

Երկինքը.— Առաւօտուն թուի, ցերեկը փայլուն կապոյտ, արեւամուտին վարդազոյն, գիշերը թեթեւ մթնոթիւն եւ փայլուն աստղեր:

Ամպերը.— Թեթեւ ու բարձր, ձերմակ ու թափանձիկ:

Հով.— Հիւսիսային կամ արեւելեան եւ մեղմ:

Կենդանիներ.— Ծիծեռնակները շատ բարձրէն կը թռին: ձայունները կ'երգեն, զորտերը ճահճներուն յատուկ կը կը մնան:

ԱՆՁՐԵԻ

Երկինքը.— Առաւօտուն կարմիր, երեկոյեան դեղին, գիշերը աղօտ աստղեր եւ լուսինին բոլորաբը պսակ:

Ամպերը.— Սեւ ու մեծ, հորիզոնին վրայ բարձրացող միակերպ ու կուտակուած ամպեր:

Հով.— Արեւմտեան կամ հարաւ արեւմտեան:

Կենդանիներ.— Ծիծեռնակները գետնի երեսէն կը թռնեն, թռչունները կը ճչնան, զորտերը ճահճներուն երեսը կ'երգեն ու կը ճոնչեն:

ՀՈՎ

Երկինքը.— Սեւ կապոյտ կամ նարնջազոյն:

Ամպերը.— Ծանր ու միաձուլ:

Հով.— Ուժեղ ու կարճ, յանկարծակի ու անկանոն:

Կենդանիներ.— Մարգագետնի արջառները կը համար խմբուին սպառնալուծուած անկրկներ:

ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Երկինքը.— Արեւամուտին կարմիր ու սպիտակ ամպեր դէղեր:

Ամպերը.— Կտրատ ու փայլուն դէղեր, սպառնալուծ երկինք:

Հով.— Փոփոխուած ուղղութեան:

Կենդանիներ.— Անհանգստութիւն եւ ջղախառնութիւն Ե. Գ. Ա.